

Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 24 mei 2024, nr. 2024-0000284145, tot wijziging van de Vangnetregeling Omgevingswet in verband met het toevoegen van bepalingen voor een goede invoering van de Omgevingswet

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;

Gelet op artikel 5.1, derde lid, van de Invoeringswet Omgevingswet;

Besluit:

ARTIKEL I

De Vangnetregeling Omgevingswet wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 1.3 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 1.3a (aanvulling artikel 2.7 – specificering leidingen en hulpmiddelen)

In aanvulling op artikel 2.7, onder B, van de wet omvat het net op zee, bedoeld in artikel 15a van de Elektriciteitswet 1998, niet leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van het transport van elektriciteit die één of meer windparken op zee verbinden met het landelijk hoogspanningsnet en waarvoor voor 1 januari 2016 een vergunning is verleend die na de inwerkingtreding van de Omgevingswet geldt als een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, onder 2°, van de Omgevingswet.

B

Na artikel 1.3a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 1.3b (aanvulling artikel 2.45 – ontvanger vergoeding overschrijding hoeveelheid emissies)

In afwijking van artikel 2.45, onder BM, van de wet wordt in artikel 15.52 van de Wet milieubeheer in plaats van Onze Minister gelezen: Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat.

C

Na artikel 2.1 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 2.1a (geen rechtsgevolg vernummering bruidsschat)

De aanvullingen en afwijkingen in dit hoofdstuk zijn van overeenkomstige toepassing als artikelen van de bruidsschat zijn vernummerd of verletterd en de regels in de bruidsschat nog gelijklopend zijn aan regels in de bruidsschat zoals die luiden op 1 januari 2024.

Artikel 2.1b (aanvulling artikel 22.27 – situering vergunningvrije erf- en perceelafscheidings)

1. In aanvulling op artikel 22.27, onder f, onder 2°, van de bruidsschat wordt onder een gebouw als bedoeld in dat onderdeel verstaan: een hoofdgebouw.
2. In aanvulling op artikel 22.27, onder f, onder 3°, van de bruidsschat wordt onder de lijn, bedoeld in dat onderdeel, verstaan: de lijn die loopt langs de voorkant van dat hoofdgebouw en vanaf daar evenwijdig loopt met het aangrenzend openbaar toegankelijk gebied zonder het hoofdgebouw te doorkruisen of in het gebouwerf achter het hoofdgebouw te komen.

D

In artikel 2.2, onder a, wordt 'artikel 3.8, eerste lid, onder e, van de Wet ruimtelijke ordening' vervangen door 'artikel 3.8, eerste lid, onder d, van de Wet ruimtelijke ordening'.

E

Na artikel 2.4 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.4a (aanvulling artikel 22.61a – gegevens en bescheiden voor activiteiten op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds zijn vastgesteld)

In aanvulling op artikel 22.61a van de bruidsschat geldt dat artikel ook voor activiteiten die worden verricht op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld.

F

In artikel 2.5, onder a, wordt 'artikel 3.8, eerste lid, onder e, van de Wet ruimtelijke ordening' vervangen door 'artikel 3.8, eerste lid, onder d, van de Wet ruimtelijke ordening'.

G

Na artikel 7.1 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 7.1a (vervallen bij inwerkingtreding Energiewet)

Artikel 1.3a vervalt indien het bij koninklijke boodschap van 9 juni 2023 ingediende voorstel van wet houdende regels over energiemarkten en energiesystemen (Energiewet) tot wet is of wordt verheven en artikel 3.82 van die wet in werking treedt.

ARTIKEL II

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 juni 2024 en werkt ten aanzien van de onderdelen A, C, D en F terug tot en met 1 januari 2024.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
H.M. de Jonge*

TOELICHTING

I. Algemeen deel

1. Inleiding

In de Invoeringswet Omgevingswet en de overgangsrechtelijke hoofdstukken van de Omgevingswet en de vier aanvullingswetten¹ zijn zo uitputtend mogelijk wijzigingen aangebracht in bestaande wetgeving en is overgangsrecht opgenomen voor een soepele invoering van de Omgevingswet. Desondanks zijn er enkele onvolkomenheden ontstaan. Vooral vanwege de omvang en complexiteit van het invoeringsproces van de Omgevingswet is daarom een vangnetbepaling opgenomen in artikel 5.1, derde en vierde lid, van de Invoeringswet Omgevingswet. Op grond van deze bepaling heeft de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de bevoegdheid om in specifieke gevallen bij ministeriële regeling tijdig bij te kunnen sturen. Van deze bevoegdheid is al gebruik gemaakt met de Vangnetregeling Omgevingswet (verder: Vangnetregeling) die op 1 december 2023 is vastgesteld en op 1 januari 2024 in werking is getreden, tegelijk met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Met deze wijzigingsregeling is deze regeling op enkele punten aangevuld.

2. Implementatiewetgeving

Deze regeling bevat geen bepalingen die dienen ter implementatie van EU-richtlijnen of internationale verdragen.

3. Hoofdpijnen van de regeling

Deze ministeriële regeling omvat de volgende onderwerpen:

- Een bijstelling op een wijziging in de Elektriciteitswet 1998 door de Invoeringswet Omgevingswet (nieuw artikel 1.3a).
- Een bijstelling op een onjuiste aanduiding van een minister in de Wet milieubeheer die is ontstaan door een samenloop van wijzigingen (nieuw artikel 1.3b).
- Een verduidelijking voor het geval dat gemeenten de regels in het tijdelijke deel van het omgevingsplan vernummeren of verplaatsen (nieuw artikel 2.1a).
- Een verduidelijking van de eis voor de situering van vergunningvrije erf- en perceelafscheidings in de bruidsschat omgevingsplan (nieuw artikel 2.1b).
- Twee correcties van verwijzingen in de bestaande Vangnetregeling (artikelen 2.2 en 2.5).
- Een aanvulling op de bruidsschat, die ervoor zorgt dat een informatieplicht voor industrieterreinen blijft gelden nadat daarvoor geluidproductieplafonds zijn vastgesteld (nieuw artikel 2.4a).
- Een bepaling die ervoor zorgt dat een andere bepaling vervalt bij inwerkingtreding van de wet die de bepaling vervangt (nieuw artikel 7.1a).

Omwille van de herkenbaarheid wordt in dit algemeen deel verwezen met de artikelnummers van de Vangnetregeling en niet met de letters van de wijzigingsopdrachten.

4. Verhouding tot hoger recht

De Vangnetregeling bevat uitsluitend artikelen die gebaseerd zijn op artikel 5.1, derde lid, van de Invoeringswet Omgevingswet. Op grond van dat lid kan deze regeling alleen onderwerpen bevatten waarvan regeling nodig is voor een goede invoering van de Omgevingswet en waarvoor geldt dat:

- a. de Invoeringswet Omgevingswet en de genoemde overgangsrechtelijke hoofdstukken in de Omgevingswet en de aanvullingswetten² daarin niet voorzien;
- b. strikte toepassing van de Invoeringswet Omgevingswet of de genoemde overgangsrechtelijke hoofdstukken in specifieke situaties onredelijk is; of
- c. strikte toepassing van de Invoeringswet Omgevingswet of de genoemde overgangsrechtelijke hoofdstukken in specifieke situaties leidt tot ernstige nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving.

Elke bepaling in deze regeling voldoet aan één of soms meerdere van deze criteria. In paragraaf 5, gevolgen, wordt per onderwerp aangegeven aan welk criterium wordt voldaan.

¹ Hoofdstuk 22 van de Omgevingswet, hoofdstuk 3 van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet, hoofdstuk 3 van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet, hoofdstuk 4 van de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet of hoofdstuk 2 van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet.

² Hoofdstuk 22 van de Omgevingswet, hoofdstuk 3 van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet, hoofdstuk 3 van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet, hoofdstuk 4 van de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet of hoofdstuk 2 van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet.

Artikel 5.1, derde lid, geeft geen ruimte om deze regeling te benutten voor het oplossen van eventuele omissies in de Omgevingswet zelf – tenzij deze zijn ontstaan door de Invoeringswet Omgevingswet of gerelateerd zijn aan hoofdstuk 22 van de Omgevingswet – of de algemene maatregelen van bestuur die zijn vastgesteld op grond van de Omgevingswet zelf. Via verzamelwijzigingen worden dergelijke onvolkomenheden opgelost.

Artikel 5.1, derde lid, biedt de mogelijkheid om in deze regeling bepalingen op te nemen die van de Invoeringswet Omgevingswet of de andere genoemde wettelijke bepalingen afwijken. Hoewel een lagere regelgever in beginsel niet de bevoegdheid heeft van regelgeving van een hogere regelgever af te wijken, is deze bevoegdheid wel opgenomen in de Invoeringswet Omgevingswet. Als wordt afgeweken van een wettelijke bepaling, moet op grond van artikel 5.1, vierde lid, van die wet zo spoedig mogelijk een wetsvoorstel worden ingediend om het betrokken onderwerp te regelen. Dit betekent dat de relevante bepalingen zo spoedig mogelijk vervangen zullen moeten worden door een regeling bij wet. Dit wetsvoorstel is inmiddels ambtelijk in voorbereiding. Tegelijk met de inwerking-treding daarvan wordt het desbetreffende onderwerp uit de Vangnetregeling geschrapt. Het is aan de andere kant mogelijk dat de komende tijd nieuwe onderwerpen aan het licht komen waardoor verdere aanvulling van deze regeling nodig zou kunnen zijn.

5. Gevolgen (met uitzondering van financiële gevolgen)

Deze regeling beoogt continuïteit te bieden door onbedoelde gevolgen te voorkomen van onvolkomenheden in de Invoeringswet Omgevingswet en de overgangsrechtelijke hoofdstukken in de Omgevingswet en de aanvullingswetten. Hieronder worden de gevolgen van de verschillende onderdelen van deze regeling besproken. Ook wordt aangegeven aan welke criteria van artikel 5.1, derde lid, van de Invoeringswet Omgevingswet ze voldoen. Daarbij wordt verwezen naar de letter die in paragraaf 4 van deze toelichting aan de criteria is gekoppeld. Omdat deze artikelen voldoen aan de criteria van artikel 5.1, derde lid, van de Invoeringswet Omgevingswet, zijn ze nodig voor een goede invoering van de Omgevingswet.

- Artikel 1.3a verduidelijkt dat een uitzondering in het begrip 'net op zee' in de Elektriciteitswet 1998 ziet op vergunningen die zijn verleend voor 1 januari 2016 op grond van de voorheen geldende regelgeving (eerst de Wet beheer rijkswaterstaatswerken en later de Waterwet). Als deze verkeerde verwijzing niet wordt gecorrigeerd, kan dat in de praktijk tot onduidelijkheid leiden over het toepassingsbereik van de regels over het 'net op zee'. Het blijft dan onduidelijk wat de wettelijke grondslag is van de bestaande vergunningen en de handhaving daarvan wordt bemoeilijkt. Deze strikte toepassing van de Invoeringswet Omgevingswet zou onredelijk zijn, waardoor artikel 1.3a valt onder criterium b. Ook ontbreekt hier juist overgangsrecht waardoor het artikel ook valt onder criterium a.
- Artikel 1.3b stelt de aanduiding bij van de Minister in artikel 15.52 van de Wet milieubeheer. Dit regelt dat de verschuldigde vergoeding voor het overschrijden van voor een kalenderjaar vastgestelde hoeveelheid CO₂-emissies wordt betaald aan de verantwoordelijke Minister, zijnde de Minister van Economische Zaken en Klimaat, en niet aan een andere minister. Een strikte toepassing van de Invoeringswet Omgevingswet zou onredelijk zijn, waardoor artikel 1.3b valt onder criterium b.
- Artikel 2.1a verduidelijkt dat de regels van hoofdstuk 2 van de Vangnetregeling ook gelden als gemeenten de regels in het tijdelijke deel van het omgevingsplan vernummeren. Dit voorkomt enerzijds dat discussie kan ontstaan over de geldigheid van die regels na vernummering en anderzijds dat de betrokken gemeenten zich genoodzaakt zouden zien met spoed zelf te voorzien in een vervangende regeling. Daarmee voldoet de wijziging aan criterium b.
- Artikel 2.1b verduidelijkt een tweetal met elkaar samenhangende eisen die in artikel 22.27, onder f, onder 2° en 3°, van de bruidsschat worden gesteld aan vergunningvrije erf- en perceelafscheidingen tussen de 1 en 2 m hoogte. De concrete aanleiding hiervoor is dat in de praktijk blijkt dat de omschrijving van de (denkbeeldige) lijn waarachter deze erf- en perceelafscheidingen vergunningvrij mogen worden opgericht in artikel 22.27, onder f, onder 3°, van de bruidsschat tot onduidelijkheid leidt. Hierdoor zouden in sommige gevallen erf- en perceelafscheidingen onbedoeld als vergunningplichtig kunnen worden aangemerkt. Hierdoor zou een onredelijke situatie ontstaan. Daarmee voldoet de wijziging aan criterium b.
- Artikel 2.4a zorgt ervoor dat een informatieverplichting voor activiteiten op industrieterreinen die al in de bruidsschat is opgenomen blijft gelden nadat gemeenten of provincies hebben voorzien in geluidproductieplafonds voor een industrieterrein. Omdat een dergelijke informatieverplichting niet gemist kan worden, bespaart dit de betrokken gemeenten een aanvulling van de regels over activiteiten in hun omgevingsplan. Daarmee voldoet de wijziging aan criterium a.

Er is in de regeling niet voorzien in overgangsrecht. Wat betreft de artikelen 1.3a, 2.1a en 2.1b is dit het geval omdat de artikelen slechts beogen te expliciteren wat de bedoeling is geweest van de regelingen waar deze artikelen op aanhaken. Wat betreft artikel 1.3b is dit het geval omdat het niet nodig is maatregelen te treffen voor eventuele betalingen gedaan vóór het inwerkingtreden van dat artikel.

Ministers zijn onderdeel van dezelfde rechtspersoon en mocht de Minister van Infrastructuur en Waterstaat een betaling ontvangen op grond van artikel 15.52 van de Wet milieubeheer, kan hij deze betaling doen toekomen aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat. Wat betreft artikel 2.4a is het niet nodig te voorzien in overgangsrecht omdat de situatie waar het artikel op doelt nog niet is voorgekomen.

6. Uitvoering, toezicht en handhaving

- Artikel 2.1a zorgt voor duidelijkheid voor burgers en bedrijven in gemeenten die hun omgevingsplan hebben vernummerd of verletterd. Deze aanvulling komt ook de kwaliteit van toezicht en handhaving op de andere bepalingen in hoofdstuk 2 van de Vangnetregeling ten goede.
- Artikel 2.1b heeft gevolgen voor burgers en bedrijven die een erf- of perceelafscheiding willen oprichten. Waar eerder de veronderstelling kon bestaan dat erf- en perceelafscheidingen die aan bepaalde maatvoerings- en situeringseisen voldoen anders dan onder het voor de Omgevingswet geldende recht vergunningplichtig zijn, wordt met de aanvulling duidelijk dat dit niet het geval is. Dit kan ook leiden tot een verlichting van de uitvoeringslasten voor bestuursorganen die eerder onbedoeld een vergunningplicht hebben verondersteld. Deze aanvulling komt ook de kwaliteit van toezicht en handhaving op de naleving van artikel 22.27, onder f, van de bruidsschat ten goede.

De andere artikelen zijn primair van belang voor bestuursorganen en dragen bij aan de uitvoerbaarheid van het stelsel. Zij voorkomen discussies naar aanleiding van (vermeende) onduidelijkheden of onvolkomenheden. De Vangnetregeling zal in het algemeen pas geraadpleegd hoeven te worden op het moment dat een betrokkene zich beroept op de onvolkomenheid.

Anders dan de Omgevingsregeling wordt de Vangnetregeling niet elektronisch vormgegeven volgens de standaarden voor omgevingsdocumenten die in de Regeling standaarden publicaties Omgevingswet zijn aangewezen. Deze regeling wordt niet vastgesteld op grond van de Omgevingswet, maar op grond van de Invoeringswet Omgevingswet, en valt niet onder de Regeling standaarden publicaties Omgevingswet. De Vangnetregeling wordt dus ook niet ontsloten via het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Wel wordt door het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO) informatie verstrekt over de Vangnetregeling.

7. Financiële gevolgen

Artikel 1.3b heeft geen financiële gevolgen voor derden, maar zorgt ervoor dat de betalingen binnenkomen bij de verantwoordelijke minister, conform de begroting.

Artikel 2.4a verlengt weliswaar de geldigheid van een regel die is gericht tot bedrijven die activiteiten verrichten op een industrieterrein, maar als het Rijk dit niet zou regelen, moet de gemeente het alsnog regelen op het moment dat de geluidproductieplafonds voor een industrieterrein voor het eerst worden vastgesteld. Het materiële effect is daarmee een besparing van de bestuurslasten bij het omzetten van de regels voor de ca. 330 gezoneerde industrieterreinen in Nederland³, maar ten opzichte van de eerder berekende lasten van de invoering van het stelsel van geluidproductieplafonds zijn deze verwaarloosbaar, in ieder geval kleiner dan 0,1 miljoen euro.

Geen van de andere artikelen heeft directe financiële gevolgen. De wijzigingen strekken alleen tot verduidelijking van de oorspronkelijke bedoeling van de artikelen. De verduidelijkingen verminderen de kennisnamekosten voor betrokkenen, maar daar staat tegenover de kennisname van deze wijzigingsregeling.

8. Evaluatie

Er is geen aparte evaluatie van deze regeling voorzien. Binnen de processen die zijn ingericht voor evaluatie van de Omgevingswet, waaronder de onafhankelijke Evaluatiecommissie Omgevingswet, kan zo nodig wel aandacht worden besteed aan elementen van deze regeling.

9. Advies en consultatie

Conform de Code interbestuurlijke verhoudingen is een ontwerp van de regeling voorgelegd aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Unie van Waterschappen en het Interprovinciaal Overleg. Van de VNG is een bestuurlijke reactie ontvangen.

Ten eerste vraagt de VNG via de IPLO-website goed te duiden wat de Vangnetregeling betekent voor

³ Sira Consulting, Notitie Effecten van de Aanvullingswet Geluid, 9 februari 2016.

de uitvoeringspraktijk Er is behoefte aan informatie over de betekenis van de regeling en wat gemeenten ermee moeten doen. Dit wordt onderschreven.

Daarnaast stelt de VNG dat de Vangnetregeling de omzetting van bruidsschat naar het nieuwe deel van het omgevingsplan niet zou moeten compliceren of doorkruisen. Ze geeft aan dat bijstellingen worden gedaan op artikelen in de bruidsschat omgevingsplan die bij enkele gemeenten al zijn of worden gewijzigd. Naar aanleiding hiervan is artikel 2.1a verduidelijkt, zodat dit expliciet alleen geldt als bepalingen ongewijzigd zijn vernummerd of verletterd. Van gemeenten wordt verwacht dat zij de bepalingen uit de Vangnetregeling die betrekking hebben op de bruidsschat, voor zover die op hun grondgebied materieel van betekenis zijn, overzetten naar het nieuwe deel van het omgevingsplan op het moment dat zij de bruidsschat overzetten.

De VNG stelt verder dat de Vangnetregeling geen aanvullingen op de bruidsschat zou moeten bevatten die niet in de bruidsschat zelf passen omdat gemeenten die niet kunnen overzetten naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. Dit principe wordt uiteraard onderschreven. De VNG noemt daarbij echter het bestaande artikel 2.5 van de Vangnetregeling, dat door deze regeling wordt gecorrigeerd, en dat vergt nuancering. Artikel 2.5 is een aanvulling op artikel 22.278 van de bruidsschat omgevingsplan. Dat artikel is een onderdeel van paragraaf § 22.5.1, dat vergunningplichten en beoordelingsregels bevat die aansluiten op het tijdelijke deel van het omgevingsplan dat bestaat uit bestemmingsplannen en andere besluiten op grond van de Wet ruimtelijke ordening. Die paragraaf van de bruidsschat bevat uitsluitend een overgangsrechtelijke regeling die uiteindelijk geen plaats hoeft te krijgen in het nieuwe deel van het omgevingsplan, omdat het daar opgenomen overgangsrecht vanzelf uitwerkt op de dag dat de inhoud van de bestemmingsplannen en andere besluiten op grond van de Wet ruimtelijke ordening geheel is omgezet naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. Er is dan ook geen aanleiding om de regels uit die paragraaf over te zetten naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. Een gemeente kan dergelijk overgangsrecht laten staan in hoofdstuk 22 van het omgevingsplan tot het is uitgewerkt. Als een gemeente er echter voor kiest deze overgangsrechtelijke regels opnieuw vast te stellen, dan kan het overgangsrecht uit de bepaling in de Vangnetregeling overgenomen worden als overgangsrecht in het nieuwe deel van het omgevingsplan. De Omgevingswet staat daaraan niet in de weg. Ditzelfde geldt ook voor andere onderdelen van de bruidsschat die slechts een overgangsrechtelijk karakter hebben, zoals artikel 22.33 van de bruidsschat omgevingsplan, dat wordt aangevuld via het bestaande artikel 2.2 van de Vangnetregeling.

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het naar verwachting geen omvangrijke gevolgen voor de regeldruk heeft.

Gezien het technische karakter van deze regeling is afgezien van internetconsultatie.

10. Overgangsrecht en inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op 1 juni 2024. Er wordt afgeweken van de vaste verandermomenten en de minimale invoeringstermijn omdat de regeling bedoeld is om spoedig problemen die zich voordoen bij de invoering van de Omgevingswet op te lossen. Voor de meeste onderwerpen geldt bovendien dat als ze niet spoedig worden opgelost dit kan leiden tot aanmerkelijke ongewenste private of publieke nadelen. Er is niet gekozen voor inwerkingtreding op de dag na publicatie omdat enkele artikelen een korte invoeringstermijn vergen.

De nieuwe artikelen 1.3a, 2.1a en 2.1b evenals de wijzigingen aan artikelen 2.2 en 2.5 werken daarbij terug tot en met 1 januari 2024, de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet en de bestaande Vangnetregeling. Er is gekozen voor terugwerkende kracht omdat deze bepalingen een verduidelijking vormen van de beoogde regels. Als niet voor inwerkingtreding met terugwerkende kracht gekozen zou worden, worden eventuele geschillen die voor inwerkingtreding zijn ontstaan niet beslecht door deze regeling.

II. Artikelsgewijze toelichting

Onderdeel A

Aanvulling artikel 2.7 Invoeringswet Omgevingswet, specificering leidingen en hulpmiddelen

Met artikel 1.3a wordt verduidelijkt dat een uitzondering in het begrip 'net op zee' in artikel 15a van de Elektriciteitswet 1998 ziet op vergunningen die vóór 1 januari 2016 zijn verleend op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of de Waterwet. Dit begrip heeft in verband met het eigendom en beheer van elektriciteitsnetten een specifieke betekenis in de Elektriciteitswet 1998.

De leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van het transport van elektriciteit die één of meer windparken op zee verbinden met het landelijk hoogspanningsnet die tot 1 januari 2016 met een vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken zijn aangelegd behoren niet tot het 'net op zee'. Na deze datum zijn vergunningen verstrekt met toepassing van de Wet windenergie op zee. De wijziging van artikel 15a Elektriciteitswet 1998 bij artikel 2.7 van de Invoeringswet Omgevingswet houdt onvoldoende rekening met de intrekking van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken en het overgangsrecht voor de vergunningen die op grond van die wet zijn verstrekt en het grotendeels vervallen van de Waterwet. Artikel 1.3a verduidelijkt dat de uitzondering in het begrip 'net op zee' in de Elektriciteitswet 1998 ziet op vergunningen die zijn verleend voor 1 januari 2016 op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of op grond van de Waterwet.

Onderdeel B

Aanvulling artikel 2.45 Invoeringswet Omgevingswet, ontvanger vergoeding overschrijding hoeveelheid emissies

Artikel 1.3b corrigeert de aanduiding van de minister in artikel 15.52 van de Wet milieubeheer. Deze wijziging regelt dat de verschuldigde vergoeding voor het overschrijden van voor een kalenderjaar vastgestelde hoeveelheid CO₂-emissies door de minister die nu is belast met klimaatbeleid kan worden geïnd. Zo worden de ontvangsten die krachtens de begrotingssystematiek van de Comptabiliteitswet aan het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat worden toegerekend daadwerkelijk op de rekeningen van dat ministerie gealloceerd.

Onderdeel C

Artikel 2.1a, geen rechtsgevolg vernummering bruidsschat

Na de invoering van de Omgevingswet bleek dat sommige gemeenten besloten om de regels in het tijdelijke deel van het omgevingsplan te vernummern of van hoofdstuk te veranderen, zonder de regels inhoudelijk te wijzigen. De bedoeling is dat de aanvullingen op de bruidsschat in de Vangnetregeling ook in die situaties blijven gelden. Om dit te expliciteren is artikel 2.1a opgenomen in de Vangnetregeling Omgevingswet. Ook als artikelen zijn vernummerd of als de bruidsschatartikelen gezamenlijk zijn verplaatst naar een ander hoofdstuk blijven de aanvullingen uit de Vangnetregeling geldig voor het betreffende omgevingsplan. Als de artikeltekst echter wordt gewijzigd, is de aanvulling van de Vangnetregeling die betrekking heeft op dat artikel niet meer van toepassing.

Een voorbeeld van een omgevingsplanwijziging waarin de artikelen van de bruidsschat van plaats zijn veranderd vormt het ontwerpbesluit van de gemeente Groningen dat op 10 januari 2024 is gepubliceerd.⁴ Deze omgevingsplanwijziging bevat de nieuwe hoofdstukken 2 tot en met 31. Om plek te maken voor deze nieuwe hoofdstukken is de bruidsschat van hoofdstuk 22 naar hoofdstuk 32 verplaatst. Door artikel 2.1a van de Vangnetregeling blijven de aanvullingen van hoofdstuk 2 van de Vangnetregeling van toepassing op de bruidsschatartikelen in hoofdstuk 32 van de omgevingsplanwijziging van de gemeente Groningen als het ontwerpplan wordt vastgesteld.

Een voorbeeld van een omgevingsplan waarin de artikelen van de bruidsschat zijn gewijzigd vormt het ontwerpbesluit van de gemeente Utrecht dat op 7 februari 2024 is gepubliceerd.⁵ Artikelen in de bruidsschat met betrekking tot vergunningvrije bouwwerken zijn daar bijvoorbeeld verwijderd uit hoofdstuk 22 en gedeeltelijk overgenomen in het nieuwe hoofdstuk 4 van het omgevingsplan. Omdat de artikelen echter niet gelijkkluidend zijn overgenomen in het nieuwe deel van het omgevingsplan, zijn de aanvullingen uit de Vangnetregeling niet meer van toepassing als deze omgevingsplanwijziging wordt vastgesteld. Daarnaast is er in dit geval geen sprake meer van artikelen in de bruidsschat, maar is er sprake van artikelen in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Ook daarom zijn de aanvullingen uit de Vangnetregeling niet meer van toepassing.

Artikel 2.1b, aanvulling op artikel 22.27 bruidsschat

Deze aanvulling op artikel 22.27 van de bruidsschat strekt tot verduidelijking van de eisen die voor de situering van vergunningvrije erf- en perceelafscheidings onder f, onder 2 en 3, van dat artikel zijn gesteld.

Artikel 22.26 van de bruidsschat bevat het verbod om zonder omgevingsvergunning een bouwactiviteit te verrichten en het te bouwen bouwwerk in stand te houden en te gebruiken. Artikel 22.27 van de

⁴ Gemeenteblad 2024, 12579

⁵ Gemeenteblad 2024, 61973

bruidsschat wijst een aantal bouwwerken aan waarop dat verbod niet van toepassing is. Daarbij gaat het onder andere om erf- en perceelafscheidings (artikel 22.27, onder f van de bruidsschat). Deze zijn vergunningvrij als aan een aantal eisen wordt voldaan. Het gaat hier onder meer om de in artikel 22.27, onder f, onder 2, van de bruidsschat gestelde eis dat de afscheiding moet zijn geplaatst op een erf of perceel waarop al een gebouw staat waarmee de afscheiding in functionele relatie staat en de in artikel 22.27, onder f, onder 3, van de bruidsschat gestelde situeringseis voor de ligging van de (denkbeeldige) lijn waarachter vergunningvrije erf- en perceelafscheidings moeten zijn gelegen.

Met de regeling in de bruidsschat over deze vergunningvrije erf- en perceelafscheidings (hoger dan 1 m, niet hoger dan 2 m) is een beleidsneutrale omzetting van artikel 2, onder 12, van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht (Bor) beoogd. Daarbij is met de in artikel 22.27, onder f, onder 3, van de bruidsschat gestelde situeringseis in een vervangende regeling voorzien voor de situeringseisen 'achter de voorgevelrooilijn' en 'op meer dan 1 m van openbaar toegankelijk gebied' zoals die voorheen in artikel 2, onder 12, onder b, onder 2 en 3, van bijlage II bij het Bor waren gesteld. De lijn waarachter erf- en perceelafscheidings met een hoogte van 1 tot 2 m vergunningvrij kunnen worden opgericht is in artikel 22.27, onder f, onder 3, van de bruidsschat omschreven als 'de lijn die langs de voorkant van dat gebouw evenwijdig loopt met het aangrenzend openbaar toegankelijk gebied'. Inmiddels is gebleken dat deze nieuwe omschrijving van de lijn in de praktijk tot verwarring leidt, met name als het gaat om het verloop van de lijn aan de zijkant en vervolgens aan de achterkant van het gebouw. Onvoldoende wordt herkend dat met de omschrijving van de lijn geen wijzigingen ten opzichte van de regeling onder het Bor zijn beoogd en wordt soms ten onrechte een vergunningplicht verondersteld. Om hierover duidelijkheid te bieden wordt de omschrijving van de lijn nader aangevuld, waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de begripsomschrijving van 'achtererfgebied'. De methodiek om de ligging van het achtererfgebied te bepalen is namelijk dezelfde als de methodiek voor het bepalen van de ligging van de in artikel 22.27, onder f, onder 3, van de bruidsschat bedoelde lijn. Met de toevoegingen 'vanaf daar' in samenhang met 'zonder het hoofdgebouw te doorkruisen of in het gebouw achter het hoofdgebouw te komen' wordt buiten twijfel gesteld dat de lijn bij bijvoorbeeld hoekwoningen eerst langs de voorgevel van het gebouw loopt en vervolgens langs de zijgevel mee de hoek om loopt. In verband met de verduidelijking van de ligging van de lijn wordt artikel 22.27, onder f, onder 2 en 3, van de bruidsschat verder aangevuld wat betreft de aard van het gebouw waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie moet staan. Tot uitdrukking wordt gebracht dat het hierbij moet gaan om een hoofdgebouw. Hieronder moet op grond van artikel 1.1, eerste lid, van de bruidsschat worden verstaan een hoofdgebouw zoals gedefinieerd in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Weliswaar is de eis dat sprake moet zijn van een hoofdgebouw – en dus niet alleen 'een gebouw' – naar de letter een wijziging ten opzichte van de regeling in artikel 2, onder 12, van bijlage II bij het Bor, die ook uitgang van de koppeling aan een gebouw. Materieel gold de eis dat sprake moet zijn van een hoofdgebouw echter ook al onder dat regime. Toen vloeide die eis impliciet voort uit de begripsomschrijving van 'erf' en de koppeling aan de ligging achter de voorgevelrooilijn zoals die waren opgenomen in die regeling.

Onderdelen D en F

Artikelen 2.2 en 2.5 Vangnetregeling Omgevingswet, correctie artikelverwijzing

In artikelen 2.2 en 2.5 werd per abuis verwezen naar artikel 3.8 eerste lid, onder e, van de Wet ruimtelijke ordening, in plaats van artikel 3.8, eerste lid, onder d, van de Wet ruimtelijke ordening. Artikel 3.8, eerste lid, onder e, van de Wet ruimtelijke ordening is bij invoering van de Wet elektronische publicaties op 1 april 2021 verletterd tot onderdeel d.

Onderdeel E

Artikel 2.4a, aanvulling op artikel 22.61a bruidsschat

In verschillende artikelen van de bruidsschat, zoals bijvoorbeeld artikel 22.71, is bepaald dat die gelden voor activiteiten die worden verricht op een gezoneerd industrieterrein of op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld. Dat geldt echter niet voor artikel 22.61a van de bruidsschat, ingevoegd door het Verzamelbesluit Omgevingswet 2022, over het verstrekken van gegevens en bescheiden bij het beginnen of wijzigen van activiteiten. Ingevolge het eerste lid geldt de informatieplicht alleen voor een activiteit die wordt verricht op een gezoneerd industrieterrein. De informatieplicht geldt niet voor een activiteit op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld.

Dit heeft als gevolg dat de in artikel 22.61a van de bruidsschat geregelde informatieplicht voor bedrijven vervalpt op het moment waarop voor een aanwezig industrieterrein, met toepassing van paragraaf 12.1.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), de eerste geluidproductieplafonds als omgevingswaarden worden vastgesteld. De gemeente kan uiteraard op dat moment bij omgevings-

plan eigen regels met informatieplichten stellen, maar een impliciete verplichting daartoe zou een onbedoelde belemmering kunnen vormen voor die eerste vaststelling van de geluidproductieplafonds. Met artikel 2.4a van de Vangnetregeling wordt deze belemmering weggenomen. Zolang de bruidsschat geldt voor de locatie van het industrieterrein, blijft de informatieplicht als bedoeld in artikel 22.61a van de bruidsschat gelden, ook als voor een bestaand industrieterrein geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld.

Met artikel 12.2a, eerste lid, Bkl, ingevoegd door het Verzamelbesluit Omgevingswet 2023, is een vergelijkbare belemmering weggenomen die artikel 5.78f Bkl had kunnen vormen. In het eerste lid van dat artikel is bepaald dat artikel 5.78f niet hoeft te worden toegepast zolang de eerste geluidproductieplafonds, die zijn vastgesteld met toepassing van artikel 12.2 Bkl, van kracht zijn, tot uiterlijk het tijdstip bedoeld in artikel 22.6, derde lid, van de Omgevingswet waarvoor alsnog met toepassing van artikel 5.78f Bkl regels worden opgenomen in het niet-tijdelijk deel van het omgevingsplan. Voor de informatieplicht als bedoeld in artikel 22.61a van de bruidsschat is zo'n beperking niet nodig, aangezien ook dit artikel vervalt op het moment dat voor de locatie van het industrieterrein alsnog toepassing wordt gegeven aan artikel 5.78f Bkl. Het ligt wel voor de hand om dan ook een informatieplicht in (het niet-tijdelijk deel van) het omgevingsplan op te nemen, die afgestemd kan worden op de specifieke informatiebehoefte van de gemeente.

Onderdeel G

Artikel 7.1a, vervallen bij inwerkingtreding Energiewet

Met artikel 7.1a wordt geregeld dat artikel 1.3a van de Vangnetregeling vervalt indien artikel 3.82 van de Energiewet in werking treedt. De Energiewet vervangt die de Elektriciteitswet 1998. Artikel 3.82 van de Energiewet regelt iets vergelijkbaars met hetgeen dat in artikel 15a van de Elektriciteitswet 1998 wordt geregeld. De Energiewet bevat niet de fout die artikel 1.3a corrigeert.

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
H.M. de Jonge*